

HET LAATSTE WOORD IS AAN DE KOLONEL

Met rotatie zes vertrekt ook de commandant van het Nederlandse contingent in Joegoslavië. Wat is eigenlijk dat contingent? Vlak voordat kolonel Bevers op de vliegtuigtrap stapt vraagt de redactie van de Dutch Post nog even wat hij het afgelopen half jaar eigenlijk heeft gedaan en hoe hij deze periode heeft ervaren. Want voor de meeste militairen spelen de contingentszaken zich ver buiten hun blikveld af.

Wat is het contingent?

Onder het contingent vallen alle Nederlandse eenheden. De UNMO's, de mensen van ECMM horen daar niet bij, dat zijn de losse mensen. Wie er wel onder vallen zijn het Verbindingsbataljon en het Transportbataljon. Je hebt logbase Split. De Nederlanders in BH-command. En het Nederlandse deel van de MP (de Marechaussees) horen ook bij het contingent. En de contingentsstaf zelf natuurlijk. Ik ben de administratieve baas van deze mensen, op het gebied van disciplinezaken en op het gebied van coördinatie heb ik voldoende bevoegdheden om aanwijzingen te geven. Voor operationele zaken staan de eenheden onder bevel van de eigen commandant. De taken van de contingentscommandant zijn heel simpel: zorgen dat het contingent marcheert. En daarbij doel ik op allerlei te coördineren zaken. Zoals een discipline beleid, zorgen dat de verlofregeling een beetje op elkaar afgestemd is, dat men met elkaar rekening houdt. De verantwoordelijkheid naar de KL voor het contingent. Evenzo naar de Force Commander. Vandaar dat ik altijd in de lijn zit bij repatriëringen van Nederlandse militairen. Dat kan om diverse redenen zijn. Dat hoeft niet om disciplinaire redenen of op medische gronden, er zijn ook wel andere redenen. Verder houden wij ons bezig met allerlei bezoeken die hier komen. Dat wil niet zeggen dat wij altijd alles regelen maar we zorgen wel dát het wordt geregeld.

Is dat een full-time job?

Nee, gelukkig niet, dan zou de commandant zijn werk niet goed doen. Maar daar hebben ze iets anders op gevonden. Ze hebben mij een baan bij de staf van UNPROFOR gegeven en dat is wel een full-time job en daar komen alle contingentszaken nog eens bij. Maar daar hebben we dus een stafje voor om daarbij te helpen. Dat zijn luitenant Burm, majoor Jongman en adjudant Engels. Zij nemen allerlei taken uit handen regelen allerlei dingen. En dat gebeurt op uitstekende wijze. En natuurlijk het bureau IN/OUT survey waar we straks een bureau interne controle van gaan maken.

Omdat ook dat hier hard nodig is, zeker nu de contingentsomvang steeds groter gaat worden.

"Het hangt van de vallers af of ze in het vangnet terechtkomen"

In een interview aan het begin van uw zes maanden hier noemde u zich een soort vangnet van problemen. Valt er niemand buiten het vangnet?

Dat zal ik niet beweren, die dingen kun je nooit garanderen. Het hangt natuurlijk ook van de vallers zelf af of ze in het vangnet terechtkomen. Als ze de goeie richting kiezen dan vallen ze erin. Als ze bewust de verkeerde richting kiezen dan vallen ze ernaast. Ik ben trouwens niet in mijn eentje het vangnet. De hele leiding van de organisatie is het vangnet. Van compagniescommandant tot bataljonscommandant en de sociale coördinatiecommissie. Wij zijn met zijn allen het vangnet voor de mensen die dreigen uit te vallen.

Kunt u met een tevreden gevoel terug kijken op de afgelopen periode?

Ik wel, er zijn natuurlijk een paar incidenten geweest die mij helemaal niet tevreden stemmen. Met allemaal kleine groepjes die los van elkaar opereren zijn kansen op plotselinge ontsporingen

altijd aanwezig. Daar moeten we met zijn allen alert op zijn.

Het is een baan waar je veel dingen opsteekt. Het is daarom goed dat de KL besloten heeft daar nu jongere mensen voor te gebruiken. Niet dat ik mezelf een ouwe zak vindt. Nee, absoluut niet. Het punt is dat de KL aan mijn ervaring niet meer zoveel heeft, hierna kan ik de zaken niet verder uitdragen. Ik ga met FLO (functioneel leeftijdsontslag.) Ik doe over twee maanden de deur achter me dicht en verlaat de Koninklijke Landmacht. Maar de ervaring die hier wordt opgedaan is voor de KL wél belangrijk. Mijn opvolger, kolonel van Bokhoven, komt mogelijkerwijs nog een keer in aanraking met een VN missie. En hij zal waarschijnlijk mensen gaan informeren over VN missies als hij weer terug is.

Het einde van uw dienstbetrekking, was dat een hectische periode?

Beslist! Ik heb deze zes maanden hier harder gewerkt als in de twee drie jaar daarvoor. En dat terwijl ik me toen toch echt niet heb ontzien, of bekend stond als iemand die niks deed. Maar dat bracht deze baan met zich mee. Al wist ik van tevoren niet dat het zó druk zou zijn. Maar dat bracht mijn andere functie, COPO (chief operations planning officer) bij de staf van UNPROFOR met zich mee. Het was een hele interessante ervaring en ik heb het graag gedaan.

"Voordat het werkelijk vrede is moet er nog heel wat meer gebeuren dan het zetten van een paar handtekeningen"

Toen U kwam speelde het Vance Owen plan nog, dat is mislukt. Wat hebben we bereikt, als u terug kijkt op het afgelopen half jaar,

Ik dacht niet dat er echt hoop was dat het Vance-Owen plan zou aanslaan. Daar was de sfeer ook helemaal niet naar. Er werd natuurlijk wel aan gewerkt en het is militair en politiek gezien ook verstandig om dat te doen. Dat ondertekenen van akkoorden is misschien een mooi historisch moment. Maar voordat er dan werkelijk vrede is moet er nog heel wat meer gebeuren dan alleen het

zetten van een paar handtekeningen. Dat geeft ook meteen aan dat men hier bij UNPROFOR ook wat cynisch is geworden. Er is ondertussen een hele stapel van verdragen die allemaal waardeeloos zijn geworden op het moment dat ze ondertekend zijn, of vlak daarna. Het is dus even afwachten wat er daadwerkelijk gebeurt. Wat we wel hebben bereikt is dat de oorlog op een minder hevig niveau is voortgezet. We hebben bereikt dat een aantal mensen voortdurend met elkaar om de tafel is gaan zitten. Wat we niet hebben voorkomen is dat de ze elkaar het leven op een ondraaglijke manier zuur maken. Incidenten zoals pas weer op TV zijn geweest. Dat Moslims Kroaten aflachten en in een dorpje tien kilometer verderop precies andersom. Dat is niet te voorkomen als je een Peacekeeping Force bent die moet opereren met instemming en met medewerking van de betrokken partijen. Op veel plaatsen ontbreekt die medewerking volslagen. En we hebben de mensen noch de middelen noch het mandaat om daar tegen op te treden. Ik denk dat de oorlogvoerende partijen hun eigen organisatie krachtig bij de lurven moet pakken. Maar het is de vraag of ze zelf niet instemmen met alles wat er gebeurt. Terwijl ze naar buiten toe laten blijken dat men wel vrede wil.

Zullen de Nederlanders hier nog lang zitten?

Ik denk dat men ons hier daadwerkelijk wil houden zolang als dat noodzakelijk is. Dat zal een hele grote inspanning zijn. Zowel voor het Ministerie van Defensie als voor het Nederlandse volk. Dat geldt met name als er eventueel slachtoffers zouden vallen. Daarvoor zijn we, godzijdank, tot op heden steeds gespaard. We hebben één dodelijk slachtoffer te betreuren in al die tijd. Er zijn contingenten die er veel meer hebben. Sinds UNPROFOR hier is begonnen zijn er 52 of 53 slachtoffers gevallen. Daar is maar één Nederlandse bij.

Heeft u in de periode dat u hier gewerkt heeft voldoende ondersteuning vanuit Nederland ontvangen?

Wij doen dagelijks zaken met de crisisstaf. Bij hen kunnen we al onze ongenoevens, vragen en verlangens kwijt. Daar wordt op buitengewoon adequate wijze gereageerd. Al is het zo dat niet alles wordt ingewilligd. Uiteindelijk is het de verantwoordelijkheid van de crisisstaf

om te zorgen dat wij hier kunnen draaien. Als men denkt dat een beslissing anders moet uitvallen dan wij hier graag willen dan is dat hún verantwoordelijkheid. En wij moeten daar het beste van zien te maken. Het belang van open communicatie staat voorop en daar wordt van twee kanten optimaal naar gestreefd.

Wat heeft veel indruk op u gemaakt?

Het leukste was koninginnedag. Met zijn allen een feestje vieren hier. Men heeft vanuit Nederland kans gezien om door heel Joego heen waar iedereen zit tijdens de feestpakketten en de hulpmiddelen die nodig zijn om er iets van te maken te verspreiden.

"Het waren de Nederlanders die het echte werk hebben gedaan."

Een heel aangrijpend incident, dat schoonmaken door het transport-bataljon van dat psychiatrisch kinderziekenhuis in Fojnica, wat geheel verlaten was en waar de patienten verdwaasd in een ontzettende smeerbende rondliepen. De jongens hebben dat opgepakt en hebben niet eens gekankerd toen CNN een prijs van waardering aan de Canadezen gaf die er alleen maar bij aanwezig waren en best ook wel hebben geholpen. Maar het waren de Nederlanders die het echte werk hebben gedaan. Daar heb ik geen onvertogen woord over gehoord. Fijn. Dat geeft voldoening. Evenals dat ze dag en nacht werken voor de UNHCR. Wat wel buitengewoon vervelend is als je een sergeant-majoor naar huis moet sturen. Of als je dienstplichtigen moet weghalen omdat er drugsproblemen zijn. Daardoor is een comcen half bemand, en komt een rotatieschema meteen helemaal door de war.

"De ondercommandanten niet voor de voeten lopen, hard werken, maar vooral blijven lachen"

Wat is uw advies aan uw opvolger?

Altijd open staan voor de mensen. Open staan voor het bedrijf. Bereikbaar zijn. En de ondercommandanten niet voor de voeten lopen, hard werken. Die combinatie vinden, ja, dat is niet altijd even makkelijk. Maar vooral blijven lachen. (In de volgende "Dutch Post" wordt de nieuwe commandant, kolonel van Bokhoven voorgesteld. De red.)

V-6 roteert 27 september. Dit keer maak ik daar zelf deel van uit. De tijd is omgevlogen en als je dan zo vlak voor de wisseling van de wacht terugkijkt, vraag je je af of alle gebeurtenissen echt in zo'n korte periode zijn voorgevallen. Als planningsofficier werkte ik vooral op het Force HQ in Zagreb. Maar mijn tweede baan hier als contingentscommandant was aanleiding om zoveel mogelijk rond te gaan. De Nederlandse eenheden op de comcens, de compagnieslocaties, danwel in Split, Pleso of Kiseljak, praktisch overal ben ik wel een keer geweest. Dat het me niet gelukt is om naar Medugorje te komen, of Kenbat, Czebat en Pancevo aan te doen, komt gewoon omdat de weekends te kort zijn om alles aan te doen, of door de oorlogshandelingen die dan net op dat moment roet in het eten hebben gegooid. Het is echter een buitengewoon drukke, interessante en ook emotionele tijd geweest, die mij stellig niet onberoerd heeft gelaten. Vaak wordt er gezegd, 'die is veranderd door zijn dienst bij UNPROFOR.' Of dat echt zo is, wie zal het zeggen; één ding is zeker, de dingen die hier gebeuren, het leed dat men elkaar hier -veelal bewust- aan doet kom je voortdurend tegen. Je wordt er met de neus opgedrukt. Niet alleen de ruïnes van Pakrac of Vukovar, ook door de beelden uit Sarajevo of Mostar, de vele vluchtelingen hier in Zagreb en de acties om hun situatie wat te verzachten. De dagelijkse situatie rapporten brengen bijna gewenning teweeg. De routine van het melden van beschietingen is soms schrijnend. Wat daar tegenover staat is de overtuiging, de wetenschap dat het Nederlandse contingent zich in deze missie van haar beste zijde laat en heeft laten zien. Dag en nacht, bij weer of geen weer staan transporteurs, verbindelaren en logistiek steunpersoneel klaar om de job te doen. UNMO's en KMar personeel zijn voortdurend in de weer en hun inzet heeft veler bewondering binnen hun sector, commando of bataljon afgedwongen. Het was een genoegzaam Uw contingent commandant te zijn en de ervaringen die ik hier met U allen heb gehad, hebben mij persoonlijk verrijkt en zullen mij nog lang heugen nu ook mijn tijd is gekomen om de missie en ook de militaire dienst, vaarwel te zeggen. Het ga u allen goed. Kol M. Bevers